

אֲשֶׁר דָּבַר אֱלֹוֹ. זֶהוּ שִׁכְתוּב וְה' פָּקַד אֶת שְׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר. פּוֹקֵד אֶת הַגּוֹף לְזִמְן הַיְדוּעַ שְׁבוּ יַפְקֵד הַצַּדִּיקִים.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיפּוֹת לְגוֹף הַצַּדִּיקִים לְעֲתִיד לְבֹא כִּיפִי שֶׁל אָדָם הַרְאִישׁוֹן כְּשֶׁנִּכְנָס לְגֵן עֵדֶן, שְׁנֵאמַר (ישעיה נח) וְנַחֲךָ ה' תְּמִיד וְגו' וְהֵייתָ כְּגֵן רוּחַ. אָמַר רַבִּי לֵוִי, הַנְּשֻׁמָּה בְּעוֹדָה בְּמַעֲלָתָהּ, נְזוּנִית בְּאוֹר שֶׁל מַעֲלָה וּמַתְּלַבֶּשֶׁת בּוֹ, וְכִשְׁתַּכְּנִס [וּנְשֻׁמָּה] לְגוֹף לְעֲתִיד לְבֹא - בְּאוֹתוֹ הָאוֹר מִמַּשׁ תַּכְּנִס, וְאֵזִי הַגּוֹף יֵאִיר כְּזֶה הַרְקִיעַ. זֶהוּ שִׁכְתוּב (דניאל יב) וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֶהרַת הַרְקִיעַ. וְיִשְׁיֹגוּ בְּנֵי אָדָם דְּעָה שְׁלֵמָה, שְׁנֵאמַר (ישעיה יא) כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה'. מִנֵּינ לָנוּ זֶה? מִמָּה שִׁכְתוּב וְנַחֲךָ ה' תְּמִיד וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נַפְשָׁךְ. זֶה אוֹר שֶׁל מַעֲלָה.

וְעֲצֻמּוֹתֶיךָ יִחְלִיץ - זֶה פְּקִידַת הַגּוֹף. וְהֵייתָ כְּגֵן רוּחַ וְכַמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִימּוֹ - זֶהוּ דַעַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. וְאֵזִי יִדְעוּ הַבְּרִיּוֹת שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הַנִּכְנָסֶת בָּהֶם, שֶׁהִיא נִשְׁמַת הַחַיִּים, נִשְׁמַת הַתַּעֲנוּגִים, שֶׁהִיא קְבֻלָּה הַתַּעֲנוּגִים מִלְּמַעְלָה וּמַעֲדָנָת לְגוֹף, וְהַכֹּל תְּמַהִים בָּהּ וְאוֹמְרִים (שיר השירים ז) מַה יִּפִּית וּמַה נְעַמְתָּ אֶהְבֶּה בַּתַּעֲנוּגִים. זֶה הִיא הַנְּשֻׁמָּה לְעֲתִיד לְבֹא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּא רְאֵה שִׁכְתוּב הוּא, שִׁכְתוּב (סם) מְלֶךְ אֶסּוּר בְּרִהֲטִים, וְכַתוּב אַחֲרָיו מַה יִּפִּית וּמַה נְעַמְתָּ. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאוֹתוֹ זְמַן עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁמַּח עוֹלָמוֹ וּלְשַׁמַּח בְּבְרִיּוֹתָיו שְׁנֵאמַר (תהלים קד) יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי יִהְיֶה שְׁחוֹק בְּעוֹלָם מַה שְּׂאִין עֲכָשָׁיו, דְּכַתִּיב, (תהלים קכו) אֲזִי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוֹ וְגו'. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב וּתְאֵמַר שְׂרָה צְחוֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים. שְׂאֵזִי עֲתִידִים בְּנֵי אָדָם לֹמַר שְׂרָה שֶׁהוּא עַת בְּבְרִיּוֹתָיו, שְׁנֵאמַר (תהלים קד) יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי יִהְיֶה שְׁחוֹק בְּעוֹלָם מַה שְּׂאִין כֵּן עֲכָשָׁיו שִׁכְתוּב (סם קכו) אֲזִי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוֹ וְגו'. זֶהוּ שִׁכְתוּב וּתְאֵמַר שְׂרָה צְחוֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, שְׂאֵזִי

זֶהוּ הַגּוֹף וְזֶהוּ שְׂרָה וְזֶהוּ מְלֶךְ. וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פּוֹקֵדָה לְמוֹעֵד אֲשֶׁר דָּבַר אֱלֹוֹ הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב וְיִי פְּקַד אֶת שְׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר. פּוֹקֵד אֶת הַגּוֹף לְזִמְן הַיְדוּעַ שְׁבוּ יַפְקֵד הַצַּדִּיקִים.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיפּוֹת לְגוֹף הַצַּדִּיקִים לְעֲתִיד לְבֹא כִּיפִי שֶׁל אָדָם הַרְאִישׁוֹן כְּשֶׁנִּכְנָס לְגֵן עֵדֶן, שְׁנֵאמַר (ישעיה נח) וְנַחֲךָ יי תְּמִיד וְגו' וְהֵייתָ כְּגֵן רוּחַ. אָמַר רַבִּי לֵוִי הַנְּשֻׁמָּה בְּעוֹדָה בְּמַעֲלָתָהּ נְזוּנִית בְּאוֹר שֶׁל מַעֲלָה וּמַתְּלַבֶּשֶׁת בּוֹ, וְכִשְׁתַּכְּנִס (וּנְשֻׁמָּה) לְגוֹף לְעֲתִיד לְבֹא בְּאוֹתוֹ הָאוֹר מִמַּשׁ תַּכְּנִס, וְאֵזִי הַגּוֹף יֵאִיר כְּזֶהרַת הַרְקִיעַ הוּא דְּכַתִּיב, (דניאל יב) וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֶהרַת הַרְקִיעַ, וְיִשְׁיֹגוּ בְּנֵי אָדָם דְּעָה שְׁלֵמָה שְׁנֵאמַר (ישעיה יא) כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יי. מִנֵּה לָן הָא, מִמָּה דְּכַתִּיב וְנַחֲךָ יי תְּמִיד וְהַשְּׁבִיעַ בְּצַחְצַחוֹת נַפְשָׁךְ. זֶה אוֹר שֶׁל מַעֲלָה.

וְעֲצֻמּוֹתֶיךָ יִחְלִיץ זֶה פְּקִידַת הַגּוֹף. וְהֵייתָ כְּגֵן רוּחַ וְכַמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִימּוֹ. זֶהוּ דַעַת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וְאֵזִי יִדְעוּ הַבְּרִיּוֹת שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הַנִּכְנָסֶת בָּהֶם שֶׁהִיא נִשְׁמַת הַחַיִּים נִשְׁמַת הַתַּעֲנוּגִים שֶׁהִיא קְבֻלָּה תַּעֲנוּגִים מִלְּמַעְלָה וּמַעֲדָנָת לְגוֹף וְהַכֹּל תְּמַהִים בָּהּ וְאוֹמְרִים (שיר השירים ז) מַה יִּפִּית וּמַה נְעַמְתָּ אֶהְבֶּה בַּתַּעֲנוּגִים. זֶה הִיא הַנְּשֻׁמָּה לְעֲתִיד לְבֹא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָא חֲזִי, שִׁכְתוּב הוּא דְּכַתִּיב, (שיר השירים ז) מַה יִּפִּית וּמַה נְעַמְתָּ אֶהְבֶּה בַּתַּעֲנוּגִים. וְכַתִּיב בְּתַרְיָה מַה יִּפִּית וּמַה נְעַמְתָּ. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּאוֹתוֹ זְמַן עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁמַּח עוֹלָמוֹ וּלְשַׁמַּח בְּבְרִיּוֹתָיו שְׁנֵאמַר (תהלים קד) יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי יִהְיֶה שְׁחוֹק בְּעוֹלָם מַה שְּׂאִין עֲכָשָׁיו, דְּכַתִּיב, (תהלים קכו) אֲזִי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוֹ וְגו'. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב וּתְאֵמַר שְׂרָה צְחוֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים. שְׂאֵזִי עֲתִידִים בְּנֵי אָדָם לֹמַר שְׂרָה שֶׁהוּא עַת בְּבְרִיּוֹתָיו, שְׁנֵאמַר (תהלים קד) יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי יִהְיֶה שְׁחוֹק בְּעוֹלָם מַה שְּׂאִין כֵּן עֲכָשָׁיו שִׁכְתוּב (סם קכו) אֲזִי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוֹ וְגו'. זֶהוּ שִׁכְתוּב וּתְאֵמַר שְׂרָה צְחוֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, שְׂאֵזִי

שחוק. רבי אבא אמר היום שישמח הקדוש ברוך הוא עם בריותיו לא היתה שמחה כמותה מיום שנברא העולם, והצדיקים הנשארים בירושלים לא ישובו עוד לעפרם דכתיב, (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנוותר בירושלים קדוש יאמר לו. הנוותר בציון ובירושלים דייקא.

אמר רבי אחא אם בן זעירין אנן, אלא כל אנן דאשתארו בארעא קדישא דישראל דינא דלהון בירושלים וכציון לכל דבר. מלמד דכל ארץ ישראל בכלל ירושלים היא, מממשמע דכתיב, (ויקרא ט) וכי תבאו אל הארץ הכל בכלל.

רבי יהודה ברבי אלעזר שאל לרבי חזקיה, אמר לו מתים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיותם, למה לא יהיב נשמתהון באתר דאתקברו תמן וייתון לאחייא בארעא דישראל. אמר לו נשבע הקדוש ברוך הוא לבנות ירושלים ושלא תהרס לעולמים, דאמר רבי ירמיה עתיד הקדוש ברוך הוא לחדש עולמו ולבנות ירושלים ולהורידה בנויה מלמעלה (ס"א בנז) בגין שלא יהרס, ונשבע שלא תגלה עוד כנסת ישראל, ונשבע שלא יהרס בנין ירושלים, שנאמר (ישעיה סב) לא יאמר לך עוד עזובה ולא רצף לא יאמר עוד שממה.

ובכל מקום שאתה מוצא לא לא, היא שבועה, הדא הוא דכתיב, (בראשית ט) ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול וגו' וכתיב, (ישעיה נד) אשר נשבעתי מעבר מי נח. מכאן שלא לא, שבועה. ומן לאו אתה שומע הן. ועתיד הקדוש ברוך הוא לעולם קיום שלא תגלה כנסת ישראל ולא תהרס בנין בית המקדש, לפיכך אין מקבלין נשמתן אלא במקום קיים לעולמים, כדי שתהיה הנשמה קיימת בגוף וגו', וכתיב (ישעיה נד) אשר נשבעתי מעבר מי נח. מכאן שלא לא - שבועה. ומן לאו אתה שומע הן. ועתיד הקדוש ברוך הוא לעולם קיום שלא תגלה כנסת ישראל ולא יהרס בנין בית

עתידים בני אדם לומר שיהיה, שהוא עת שחוק. רבי אבא אמר, היום שישמח הקדוש ברוך הוא עם בריותיו, לא היתה שמחה כמותה מיום שנברא העולם, והצדיקים הנשארים בירושלים לא ישובו עוד לעפרם, שכתוב (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנוותר בירושלים קדוש יאמר לו. הנוותר בציון ובירושלים דייקא.

אמר רבי אחא, אם בן מעטים הם. אלא כל אותם שנשארו בארץ ישראל הקדושה דינם בירושלים וכציון לכל דבר. מלמד שכל ארץ ישראל בכלל ירושלים היא, מממשמע שכתוב (ויקרא ט) וכי תבאו אל הארץ. הכל בכלל.

רבי יהודה ברבי אלעזר שאל לרבי חזקיה. אמר לו, מתים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיותם, למה לא נתן נשמתם במקום שנקברו שם, ויבאו להחיות בארץ ישראל? אמר לו, נשבע הקדוש ברוך הוא לבנות ירושלים, ושלא תהרס לעולמים. שאמר רבי ירמיה, עתיד הקדוש ברוך הוא לחדש עולמו ולבנות ירושלים ולהורידה בנויה מלמעלה (בגין) כדי שלא יהרס, ונשבע שלא תגלה עוד כנסת ישראל, ונשבע שלא יהרס בנין ירושלים, שנאמר (ישעיה סב) לא יאמר לך עוד עזובה ולא רצף לא יאמר עוד שממה.

ובכל מקום שאתה מוצא לא לא - היא שבועה. זהו שכתוב (בראשית ט) ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול וגו', וכתיב (ישעיה נד) אשר נשבעתי מעבר מי נח. מכאן שלא לא - שבועה. ומן לאו אתה שומע הן. ועתיד הקדוש ברוך הוא לעולם קיום שלא תגלה כנסת ישראל ולא יהרס בנין בית